

У 2018 році в бібліотеці Університету Грінченка продовжувалася робота над удосконаленням обслуговування користувачів, надання їм якісних і зручних послуг. Особливої уваги привертає адресно-цільове інформування про нові надходження до бібліотеки, електронна доставка документів, електронна заявка на подовження терміну користування книгою та ін.

Продовжувалася активна робота над поповненням е-ресурсів. За звітний період збільшилася кількість електронних документів на 3302 одиниць за рахунок оцифрування видань та поповнення Електронного репозитарію на 73 записи, наповнення співробітниками Університету Інституційного репозитарію на 2369 документів, а також прикріплення повних текстів до електронного каталогу на 860 записів. Станом на 1.12.2018 р. електронних документів – 25823 (у порівнянні з 2017 р. – 22 596), з них: електронний репозиторій – 4840 (у 2017 р. – 4767); інституційний репозиторій – 18139 (у 2017 р. – 15770); повні тексти у Електронному каталозі – 2844 (у 2017 р. – 1984).

Вперше бібліотека взяла участь у соціальному проекті, реалізованому в рамках Громадського бюджету Києва зі створення Бібліотеки аудіокниг українською мовою та поповнила свою медіатеку записами понад 100 озвучених книг та віршованих творів.

Кількість нових надходжень книжкового фонду у порівнянні з попереднім роком збільшилась на 1064 примірників і становить 3243 за 2018 рік. Велику кількість становлять безкоштовні надходження – 1894 примірників, а також у липні місяці відбулися тендерні закупівлі на суму понад 260 тис. грн., в результаті чого було придбано 1349 примірників найновішої навчальної літератури за замовленнями всіх структурних підрозділів Університету. У порівнянні з попереднім роком на 298 примірників зросла кількість отриманих періодичних видань і становить 1927 за 2018 рік.

В цілому станом на 31.12.2018 р. єдиний бібліотечний фонд бібліотеки Університету нараховує 247 467 примірників, що зменшився у порівнянні з

попереднім за рахунок списання застарілої літератури на 9139 примірників, кількість зареєстрованих читачів збільшилася і становить 9 321 (у 2017 – 8 989).

У 2018 році тривала співпраця з компанією Unicheck щодо перевірки наукових робіт на виявлення плагіату. Упродовж року було перевірено 188 документів, обсягом 32 873 сторінки (на 128 праць більше з попереднім роком). Активно надавалися платні послуги для сторонніх користувачів з перевірки наукових робіт на плагіат. Упродовж року отримано понад 20 тис. грн. Безкоштовно проходили автоматизовану перевірку всі дисертації на здобуття наукового ступеня та наукові періодичні видання Університету.

Відтак, за низкою показників ефективність роботи бібліотеки у 2018 році зростала, проте актуальним питанням залишається реконструкція читальної зали головного приміщення. У 2018 році було розроблено кошторис та подано пропозиції до Бюджету міста Києва на 2019 рік.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРС БІБЛІОТЕКИ

Станом на грудень 2018 обсяг ресурсу бібліотеки складає 272303 документів. З них:

- Книг і брошур – 224346;
- Періодичних видань – 21593
- Електронних документів – 25823, з них: на змінних носіях – 92; інституційний репозиторій – 18139; повні тексти у Електронному каталозі – 2844;
- Рідкісних та цінних документів – 198;
- Неопублікованих документів (автореферати та дисертації) – 1228.

Єдиний ресурс бібліотеки Університету на 31.12.2018 р. нараховує 272303 примірників, кількість зареєстрованих читачів – 9521. Тематика комплектування фонду охоплює різні галузі знань за профілем інститутів та факультетів Університету. Основа комплектування – програмно-цільовий метод.

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

За 2018 рік ресурси бібліотеки поповнились на 5167 назв 8620 примірників документів, з них:

- 1533 назв 3243 примірники книг і брошур.
- 182 назв 1927 примірників періодичних видань
- 3302 мережних локальних документів

За мовами - 8168 примірників українською мовою, 452 примірників – іноземними мовами (у т. ч. 168 примірників російською мовою);

Від загальної кількості отриманих ресурсів 44 % становлять наукові видання (3781 примірників, у т. ч. 57 дисертації, 74 авторефератів дисертацій), а також 36 % – примірники навчальних видань (3132 примірників) .

У 2018 році до фонду бібліотеки надійшло 5318 примірників видань на традиційних носіях, що є більшою кількістю, ніж у 2017 році. Найбільшу частину надходжень до бібліотечного фонду в 2018 році традиційно складають дарунки від авторів, читачів, установ та організацій (2042 примірника).

ПЕРЕВІРКА НА ПЛАГІАТ

Для утвердження високих етичних норм та доброчесності в академічній спільноті Університету важливим напрямом роботи бібліотеки є перевірка наукових праць на плагіат. У 2018 році продовжується співпраця Університету Грінченка з компанією Unicheck. Усі видання, рекомендовані до друку Вченою радою Університету, проходять перевірку на плагіат на цьому сервісі, який

створений українськими розробниками.

Всього впродовж 2018 року було перевірено 188 документів, обсягом 32 873 сторінок.

Було перевірено 70 дисертацій та 16 авторефератів обсягом 15 301 сторінка. З них дисертаційні роботи співробітників Університету – 31 робота та 15 авторефератів, обсягом 5897 та 383 сторінки відповідно. Дисертації сторонніх користувачів – 39 робіт та 1 автореферат, обсягом 8994 та 27 сторінок відповідно.

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА

Велика увага приділяється в бібліотеці Університету накопиченню та розширенню інформаційних ресурсів. Одним з першочергових завдань є розвиток електронних ресурсів, а саме створення електронної бібліотеки, заснованої на власних ресурсах і на доступі до якісної світової наукової інформації (віддалених ресурсів). Бібліотека потужно і наполегливо працює над цим завданням, намагаючись забезпечити науковцям і студентам доступ до світового цифрового контенту.

Сьогодні до складу електронної бібліотеки входять:

- *електронний каталог* в АБІС ІРБІС, який відображає та розкриває склад і зміст фондів бібліотеки. Він містить інформацію про видання в цілому та про його кількість примірників, що наявні в Бібліотеці, та у якій філії вони зберігаються. Електронний каталог поєднує у собі бібліографічну базу даних та елементи електронної бібліотеки (книг, назв журналів, статей із періодичних видань та збірників наукових праць, повних текстів документів), що працює в режимі реального часу. Сьогодні ЕК нараховує понад 106471 бібліографічних записів документів, з них 1867 посилань до повних текстів.
- *електронний репозиторій* EPrints (працює в локальній мережі) і нараховує 4840 примірників документів;
- *Інституційний репозитарій* є частиною загальної електронної

колекції бібліотеки, який доступний користувачам з мережі Інтернет. В IP розмістили власні наукові доробки більше 900 науково-педагогічних працівників Університету (18139 наукових статей, посібників та навчально-методичних матеріалів);

– *електронні повнотекстові колекції:* «Рідкісні і цінні видання з фонду бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка» та «Борис Грінченко – вартовий слова», повнотекстова База даних «Твори Бориса Грінченка» в електронному каталозі.

– *база даних «Реєстр інтелектуальної власності»*, яка репрезентує авторські свідоцтва на наукові розробки викладачів Університету.

У 2018 році Бібліотека спільно з Інститутом журналістики приймала активну участь в соціальному проекті «Бібліотека аудіокниг українською», що реалізований в рамках Громадського бюджету Києва командою «Типовий Київ». Разом їм вдалося озвучити понад 100 книг та віршованих творів. На сайті бібліотеки представлена частина колекції.

СПІВПРАЦЯ З БІБЛІОТЕКАМИ ВНЗ ТА НАУКОВИМИ РЕСУРСАМИ

Бібліотека Університету є членом ІРБІС корпорації і співпрацює з ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського та іншими бібліотеками ВНЗ. Вона долучається до створення єдиної бібліографічної бази даних дисертацій психолого-педагогічної тематики і представляє у ній бібліографічні записи дисертацій, захищених у спеціалізованих вчених радах Київського університету імені Бориса Грінченка у відкритому всеукраїнському науково-педагогічному ресурсі.

Бібліотека також передає електронні копії університетських періодичних видань до всеукраїнського наукового ресурсу «Наукова періодика України», який функціонує на базі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Автоматизація бібліотечно-інформаційних процесів у бібліотеці університету здійснюється на основі АБІС ІРБІС. Триває робота з автоматизації процесу книгозабезпечення навчального процесу. База даних навчальних дисциплін містить понад 2,5 записів, за якими здійснюється підготовка студентів. Для підвищення інформаційного забезпечення користувачів в електронному каталозі бібліотеки було додано функцію пошуку за назвою дисципліни.

На основі АБІС здійснюється експорт/імпорт бібліографічних записів з каталогів (у каталоги) інших бібліотек світу в онлайн-режимі та імпорт записів із бібліотек Ірбіс-корпорації.

Процес книговидачі, який базується на використанні штрих-кодової технології, повністю автоматизовано. Вона значно прискорює процес запису та списання документів з читацького формуляра на абонементних та в читальних залах бібліотеки. Кожний користувач має доступ до свого електронного формуляра через мережу Інтернет. Для забезпечення цього процесу було створено БД користувачів, яка налічує більш 9 тисяч записів.

Обслуговування здійснюється також шляхом необмеженого доступу до електронного контенту. Е-ресурси (електронний каталог та інституційний репозиторій, сайт бібліотеки) доступні цілодобово з будь-якого робочого місця. Внутрішній репозиторій доступний у локальній мережі університету (<http://elib.kubg.edu.ua>) та містить 4840 документів. В 2018 році введено 73 записів, оцифровано 35 документи (11397 сторінок).

ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ

До послуг користувачів такі електронні послуги:

- *Міжбібліотечний абонемент (МБА)*. Це комплекс форм по обслуговуванню читачів бібліотеки Університету шляхом надання за їхніми запитами документів з бібліотечних закладів та інших інформаційних установ при відсутності їх у фонді бібліотеки Університету.
- *Електронна доставка документів (ЕДД)*. Сервісна послуга, яка надає можливість користувачам отримати електронні копії статей або фрагментів друкованих видань із фондів бібліотеки Університету за допомогою мережі Інтернет.
- *Тематичний підбір літератури*. Співробітники відділу обслуговування здійснюють підбір необхідної літератури до статті, курсової, дипломної, дисертаційної та інших робіт серед наявних документів у фондах бібліотеки відповідно до запитів користувачів.
- *Електронне замовлення*. За допомогою електронного каталогу здійснюється замовлення необхідної літератури; термін виконання замовлення - одна година.
- *Індексування документів за УДК*. Викладачі та студенти Університету та сторонні користувачі мають можливість звернутися до відповідальної особи для отримання індексів Універсальної десятикової класифікації (УДК) до своїх праць.
- *Редагування списків літератури*. Провідний бібліограф бібліотеки здійснює редагування списків літератури відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ 8302:2015, міжнародного стилю APA 6-th та інших.
- *Замовлення приміщення читальної зали он-лайн*. Замовити можна одну або декілька зон читальної зали (лекційна зона, мультимедійна дошка, комп'ютерна зона) для проведення лекцій, тренінгів чи практичних

занять. Для зручного планування заходів на сторінці даної послуги на сайті Бібліотеки доступний календар заброньованих дат.

- *Робота бібліотеки по суботах.* Відтепер попрацювати у читальній залі головного приміщення Університету, а також отримати літературу на абонементі, можна по суботах. Для цього необхідно за день до запланованої дати заповнити відповідну електронну форму.
- *Адресно-цільове інформування про нові надходження* відтепер здійснюється систематично шляхом надсилання відповідної інформації на електронні пошти користувачів.
- Користується підвищенням попиту послуга *«Подовження терміну користування книгою»*, що бібліотека запровадила у 2018 році.

ІНДЕКСАЦІЯ ЗА СИСТЕМОЮ УДК

Із бібліографічної діяльності бібліотека продовжує такий напрям діяльності як індексування наукових публікацій. У поточному році заіндексовано біля 500 наукових праць, надано 30 авторських знаків.

У цьому році тривала інтенсивна робота з індексування бібліотечного фонду за системою УДК. Переіндексовано біля 70% фонду, який введений до електронного каталогу.

АВТОМАТИЗОВАНЕ АДРЕСНО-ЦІЛЬОВЕ ІНФОРМУВАННЯ

Адресна розсилка інформації про нові надходження книжкових та періодичних видань до фондів бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка здійснюється 969 користувачам.

Була удосконалена відповідна електронна форма для точного підбору літератури та періодичних видань, яка включає в себе ключові слова, УДК і перелік передплачених періодичних видань та ключові слова відповідно.

ЕЛЕКТРОННИЙ КАТАЛОГ

Сьогодні ЕК нараховує 106471 бібліографічних записів з них понад 1000 назв повних текстів, які знаходяться на сервері бібліотеки, та біля 2000 посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси. Станом на грудень 2017 року ЕК нараховував 52123 бібліографічних записів документів.

Для орієнтації в документно-інформаційних потоках, проведення ефективного й оперативного пошуку інформації бібліотека університету в 2018 році прийняла рішення формувати аналітичні записи на журнальні статті. Таким чином, за рік, обсяг бази електронного каталогу збільшився вдвічі.

За поточний рік до ЕК було внесено 54348 записів.

Бібліографічний опис базується на міждержавному стандарті ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». На всі нові видання складаються індекси УДК, предметні рубрики та ключові слова. Особлива увага приділяється оптимізації механізмів створення бібліографічних записів за допомогою запозичення записів з Ірбіс корпорації та інших учасників корпоративної діяльності.